

30^{ος} Διαγωνισμός Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης

Σχεδιάγραμμα απάντησης εξεταζόμενου μαθήματος «Πολιτική Οικονομία και Δημόσια Οικονομική»

2023: Ρυθμιστικές Παρεμβάσεις του Κράτους:

Από τις αρχές του 2021 οι τιμές της ενέργειας έχουν αυξηθεί σημαντικά. Οι κυβερνήσεις για να υποστηρίξουν τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ώστε να ανταπεξέλθουν σε αυτές τις αυξήσεις, υιοθέτησαν είτε πολιτικές στήριξης των εισοδημάτων (εισοδηματικές ενισχύσεις), είτε πολιτικές στήριξης της τιμής (ανώτατη τιμή πώλησης, μείωση ΦΠΑ, μείωση φορολογίας κ.τ.λ.):

A) Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των πολιτικών αυτών;

B) Συγκρίνετε, ως προς την οικονομική αποτελεσματικότητα, την πολιτική μείωσης της φορολογίας καυσίμων σε σχέση με τις εισοδηματικές ενισχύσεις.

Ενδεικτικό Σχεδιάγραμμα Απάντησης

Ερώτημα Α:

Πρόλογος

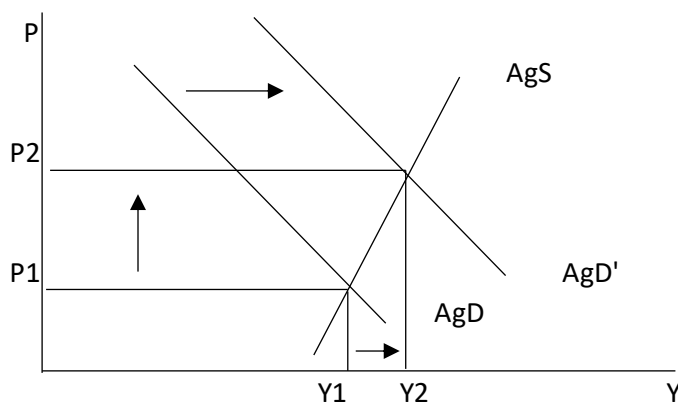
- Η σημαντική αύξηση των τιμών της ενέργειας λόγω διαφόρων γεγονότων που συμβαίνουν παγκοσμίως έχουν επηρεάσει την οικονομία, καθώς έχει επηρεάσει σημαντικά την πλευρά της προσφοράς και έχει οδηγήσει σε πληθωρισμό κόστους και σε μείωση του εισοδήματος της οικονομίας, καθώς έχει επηρεαστεί αρνητικά η προσφορά.
- Ο μηχανισμός των τιμών δεν επιτυγχάνει πάντοτε την κατανομή των πόρων με έναν δίκαιο τρόπο.
- Αυτό συνιστά μια ατέλεια της αγοράς και για αυτό το κράτος παρεμβαίνει αναδιανέμοντας τους πόρους, ώστε να επιτύχει πιο δίκαιες ισορροπίες, για να μην υπάρχουν μεγάλες κοινωνικές αντιδράσεις.

- Στόχος της ρυθμιστικής πολιτικής είναι η άσκηση επιρροής στις ενέργειες και συμπεριφορές των διαφόρων παραγόντων προκειμένου να υλοποιηθεί ο τιθέμενος στόχος.
- Η κρατική εξουσία ασκείται μέσω της διοικητικής επιβολής και προκειμένου να επιτύχει την ρύθμιση που επιθυμεί, χρησιμοποιεί διάφορα μέσα εξουσίας και ελέγχου.
- Στόχος του κράτους είναι το κοινό συμφέρον, δηλαδή η προώθηση συνολικά των συμφερόντων της κοινωνίας, η δικαιοσύνη, η ευημερία, η ομαλή λειτουργία της αγοράς και η παροχή δημόσιων αγαθών.
- Η δημοσιονομική πολιτική ασκείται μέσω των κρατικών δαπανών και της φορολογίας. Τόσο οι κρατικές δαπάνες όσο και οι φόροι, επηρεάζουν την οικονομία.

Κυρίως Θέμα

- Οι εισοδηματικές ενισχύσεις κατευθύνονται σε συγκεκριμένα οικονομικά στρώματα με βάση τα τιθέμενα εισοδηματικά κάθε φορά κριτήρια, προκειμένου να ενισχύσουν του εισόδημα των νοικοκυριών, ώστε αυτά να συνεχίζουν να καταναλώνουν, να καλύπτουν τις ανάγκες τους και να διατηρούν το επίπεδό της χρησιμότητάς τους.
- Οι πολιτικές στήριξης της τιμής, (ανώτατη τιμή πώλησης, μείωση ΦΠΑ, μείωση φορολογίας κ.τ.λ.), αποσκοπούν επίσης στην προστασία του εισοδήματος των καταναλωτών και την διατήρηση του επιπέδου χρησιμότητάς τους.
- Παράλληλα με την στήριξη του εισοδήματος των νοικοκυριών και της αγοραστικής τους δύναμης, στηρίζονται και οι επιχειρήσεις καθώς εξακολουθούν να παράγουν και να πωλούν ποσότητες αγαθών και υπηρεσιών και να επιτυγχάνουν ένα ύψος κερδοφορίας.
- Και οι δυο κατηγορίες παρεμβάσεων συνιστούν επεκτατική δημοσιονομική πολιτική (υψηλότερες δημόσιες δαπάνες ή λιγότεροι φόροι).
- Η άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής συνιστά κρατική παρέμβαση

- Οι εισοδηματικές ενισχύσεις, αποτελούν μεταβιβαστικές πληρωμές καθώς συνιστούν μονομερείς χρηματικές μεταβιβάσεις, από την μεριά κράτους προς τα νοικοκυριά, οι οποίες τονώνουν την κατανάλωση.
- Οι πολιτικές στήριξης τιμής, επηρεάζουν θετικά το πραγματικό εισόδημα των νοικοκυριών, καθώς αυξάνεται η αγοραστική τους δύναμη και έτσι ενισχύεται η κατανάλωση.
- Και οι δυο αυτές κρατικές παρεμβάσεις, τονώνουν την συνολική ζήτηση της οικονομίας.
- Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική επομένως, στην βραχυχρόνια περίοδο θα μετατοπίσει την καμπύλη συνολικής ζήτησης της οικονομίας προς τα δεξιά, με αποτέλεσμα την αύξηση του εισοδήματος, αλλά και την αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών.

- Τα πλεονεκτήματα των πολιτικών αυτών είναι: η αύξηση του εισοδήματος, η διατήρηση του επιπέδου χρησιμότητας των νοικοκυριών, η συνέχιση της λειτουργίας των επιχειρήσεων με κερδοφορία και η διατήρηση του επιπέδου απασχόλησης.
- Τα μειονεκτήματα των πολιτικών αυτών είναι: η συμβολή στην αύξηση του πληθωρισμού, η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική μετατοπίζει την καμπύλη IS προς τα πάνω (δεξιά) και επομένως αυξάνεται το εισόδημα, αλλά ταυτόχρονα αυξάνεται το επιτόκιο, γεγονός που θα επηρεάσει αρνητικά την ανάληψη επενδυτικών σχεδίων από τις επιχειρήσεις και ειδικότερα ως προς τις μεταβιβαστικές πληρωμές, αν αυτές κατευθυνθούν σε όλα τα άτομα που έχουν

εισόδημα χαμηλότερο από ένα συγκεκριμένο επίπεδο, υπάρχει πιθανότητα να μειωθεί η προσφορά εργασίας εκ μέρους μιας μερίδας των ατόμων αυτών, καθώς ενδέχεται να προτιμήσουν να μην εργάζονται ώστε να λαμβάνουν την εισοδηματική ενίσχυση.

Επίλογος

- Η υιοθέτηση εκ μέρους των κυβερνήσεων είτε πολιτικών στήριξης των εισοδημάτων είτε πολιτικών στήριξης της τιμής, δεδομένου ότι όλες οι υπόλοιπες συνθήκες μένουν σταθερές, οδηγεί στην βραχυχρόνια περίοδο οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών και ταυτόχρονα σε αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών.
- Μια πολιτική η οποία μπορεί να συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανόδου των τιμών, είναι η νομισματική πολιτική, όπως συμβαίνει την περίοδο αυτή με την άνοδο των επιτοκίων.
- Πολιτικές οι οποίες επηρεάζουν την προσφορά της οικονομίας, μπορούν να συμβάλλουν τόσο στην μείωση των τιμών όσο και στην αύξηση του εισοδήματος.

Ερώτημα Β:

Πρόλογος

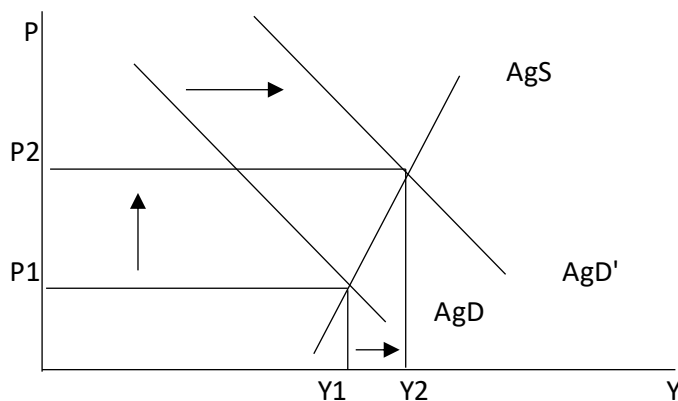
- Η οικονομική αποτελεσματικότητα μιας πολιτικής συνδέεται με την επίδραση που έχει η πολιτική αυτή στο εισόδημα (ΑΕΠ).
- Η πολιτική μείωσης της φορολογίας και η πολιτική των εισοδηματικών ενισχύσεων συνιστούν δημοσιονομική πολιτική.

Κυρίως Θέμα

- Τόσο η φορολογία όσο οι εισοδηματικές ενισχύσεις, επηρεάζουν το επίπεδο της κατανάλωσης.
- Η μείωση της φορολογίας των καυσίμων, αναμένεται να οδηγήσει σε μείωση της τιμής τόσο των ίδιων των καυσίμων όσο και των προϊόντων για τα οποία τα

καύσιμα χρησιμεύουν ως πρώτη ύλη στην παραγωγική διαδικασία των προϊόντων αυτών. Κατά συνέπεια θα τονωθεί η κατανάλωση της οικονομίας

- Οι εισοδηματικές ενισχύσεις (μεταβιβαστικές πληρωμές) θα αυξήσουν το διαθέσιμο εισόδημα των ασθενέστερων οικονομικά στρωμάτων. Το ποσό αυτό, θα τονώσει την κατανάλωση της οικονομίας.
- Και οι δυο αυτές κρατικές παρεμβάσεις, τονώνουν την συνολική ζήτηση της οικονομίας.
- Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική επομένως, στην βραχυχρόνια περίοδο θα μετατοπίσει την καμπύλη συνολικής ζήτησης της οικονομίας προς τα δεξιά, με αποτέλεσμα την αύξηση του εισοδήματος και την αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών.

- Το μέγεθος που δείχνει πόσο θα μεταβληθεί το εισόδημα στην περίπτωση της μεταβολής της φορολογίας και της μεταβολής των μεταβιβαστικών πληρωμών, είναι ο αντίστοιχος πολλαπλασιαστής των μεγεθών αυτών.
- Η επίδραση του πολλαπλασιαστή, εξαρτάται από την οριακή ροπή προς κατανάλωση.
- Αυτό συμβαίνει, γιατί μια μείωση των φόρων που θα οδηγήσει σε αύξηση του εισοδήματος και της αγοραστικής δύναμης, θα αυξήσει επίσης και την κατανάλωση η οποία αυξάνει περαιτέρω το εισόδημα.
- Από την άλλη μια αύξηση των μεταβιβαστικών πληρωμών που θα οδηγήσει σε αύξηση του εισοδήματος και της αγοραστικής δύναμης, θα αυξήσει επίσης και την κατανάλωση η οποία αυξάνει περαιτέρω το εισόδημα.

- Επομένως σημαντική παράμετρος είναι τι ποσοστό της αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος που προκαλείται από τις δυο εφαρμοζόμενες πολιτικές θα πάει στην κατανάλωση και τι όχι.
- Όσο μεγαλύτερη θα είναι η οριακή ροπή προς κατανάλωση τόσο μεγαλύτερος θα είναι ο πολλαπλασιαστής και κατά συνέπεια το αποτέλεσμα επί του εισοδήματος.

Επίλογος

- Η κυβέρνηση μέσω της άσκησης δημοσιονομικής πολιτικής μπορεί να επηρεάσει το εισόδημα της οικονομίας.
- Το πόσο θα επηρεαστεί το εισόδημα υπολογίζεται με βάση τον πολλαπλασιαστή του κάθε μεταβαλλόμενου οικονομικού μεγέθους, ο οποίος εξαρτάται από την οριακή ροπή για κατανάλωση, καθώς και το μέγεθος της μεταβολής του μεγέθους αυτού.

Σημείωση: Το παραπάνω κείμενο, αποτελεί ένα ενδεικτικό σχεδιάγραμμα απάντησης του κληρωθέντος θέματος. Οποιαδήποτε ορθά τεκμηριωμένη διαφορετική προσέγγιση, επεξήγηση, αναφορά κλπ., μπορεί να αποτελέσει επίσης αποδεκτή απάντηση.